

1.8. Історія філософії та філософія історії

Бригадир Г.С.

hanna.brigadir@gmail.com

студентка групи ФК-101

факультету фінансів

КНЕУ імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

Кабак Д.О.

dnnnkba@gmail.com

студентка групи ФК-101

факультету фінансів

КНЕУ імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

Курбатов С.В.

kurbatov_sergiy@kneu.edu.ua

доктор філософських наук

професор кафедри соціології

факультету управління персоналом, соціології та психології

КНЕУ імені Вадима Гетьмана

м. Київ, Україна

ПАТРІОТИЗМ ТА ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ФІЛОСОФСЬКІЙ СПАДЩИНІ НІККОЛО МАКІАВЕЛЛІ (1469-1527)

Внаслідок тривалого періоду імперської та радянської окупації процеси формування національної ідентичності українців та виховання патріотизму свідомо гальмувалися та маргіналізувалися. Лише після здобуття незалежності у 1991 році питання патріотичного виховання та формування національної ідентичності стали мейнстрімом як освітньої діяльності на всіх рівнях, так і суспільної дискусії щодо оптимальних шляхів розвитку нашої держави. Російська збройна агресія активізувала відповідні процеси, та довела усьому світові, що абсолютна більшість громадян нашої країни свідомо ідентифікує

себе з українською державою та культурою, а також підтримує демократичний вектор розвитку та подальшу інтеграцію у європейські структури.

Один з найпопулярніших у наш час філософів епохи Відродження, автор прагматичного підходу до розуміння політичних процесів та державотворення Нікколо Макіавеллі (1469-1527) більш ніж 500 років тому доводив важливість патріотизму та відчуття національної гідності для розбудови потужної держави. У власних працях, зокрема, у книзі «Державець» [2], він дає відповідні настанови, які і зараз продовжують залишатися актуальними. Це підтверджується сучасними англомовними академічними публікаціями, зокрема, працями таких дослідників, як Jun-Hyeok Kwak [3], William Landon [4] та Hilla Zmora [5].

У своєму виступі ми хотіли б проаналізувати означені настанови, які містяться у XXVI главі «Державця» [2]. Нікколо Макіавеллі багато пише там про важливість національного руху італійців, їх здатність до боротьби, потребу створення потужної армії, необхідності війни як механізму захисту від зовнішньої агресії, яка, однак, не відкидає дипломатичних зусиль. Відомий вислів Нікколо Макіавеллі: «Робіть помилки через амбіції, а не через лінощі. Розвивайте в собі силу робити сміливі вчинки, а не силу страждати» [2] можна вважати кредо італійського мислителя, досвід політичної діяльності якого у Флорентійській республіці та її філософське осмислення продовжують залишатися актуальним у військових умовах сучасної України. «Ніколи нічого великого не досягалося без небезпеки» - наголошує Нікколо Макіавеллі [2], і наша нинішня небезпека є прологом для відродження та подальшого розвитку України як демократичної європейської держави.

Використана література:

1. Макіавеллі Н. Державець. К.: Арії, 2015. – 223 ст.
2. Jun-Hyeok Kwak Republican patriotism and Machiavelli's patriotism. *Australian Journal of Political Science*, 2017, 52(3), 436-449.

3. Landon W. Politics, Patriotism and Language: Niccolò Machiavelli's "secular Patria" and the Creation of an Italian National Identity (Vol. 57). Peter Lang, 2005. – 300 p.
4. Zmora, H. Iotism and human nature in Machiavelli. *History of Political Thought*, 2004, 25(3), 424-445.

Рилова О.Ю.

o.rylova@chdtu.edu.ua

викладач кафедри філософських і політичних наук
Черкаського державного технологічного університету
м. Черкаси, Україна

УЯВЛЕННЯ КОНФУЦІЯ ПРО ІДЕАЛЬНУ ДЕРЖАВУ

Утопічні ідеї притаманні багатьом філософам світу. Не став виключенням і видатний мислитель Стародавнього Китаю Конфуцій. У його свідомості жила мрія про загальне благо та ідеальну державу, збудовану на засадах Великого Єднання – *Датун*. В той же час специфічною особливістю китайців є те, що на їхню думку не потрібно вигадувати нічого нового, достатньо лише подивитися як жили люди декілька століть тому. Тож Великий Учитель приходить до висновку, що період Великого єднання вже існував у III тисячолітті до н.е., коли на території центрального Китаю починала утворюватися протодержава.

З давніх-давен китайська соціальна система чітко поділялася на рівні, кожному з яких приписувалися свої найсуворіші норми поведінки, причому ці приписи часом стосувалися найменших дрібниць. Наприклад, чітко вказувалося, в якому одязі кому ходити, яку їжу споживати, які обряди здійснювати. Вища аристократія так і називалася – «ті, хто їдять м'ясну їжу», тоді як на столі простих людей м'яса не було, і не тому, що його не вистачало на всіх, а тому, що так було написано у ритуальних приписах.

Всі землі належали верховному правителю – *вану*. Трохи нижче вана стояли кілька правителів, які керували різними областями. Ван довгий час поєднував у собі функції вождя племені та жерця, тобто керував людьми і